

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ**  
**ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**  
**Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Εισηγήτρια: Ντίνια Μαρία**

**Τμήματα: ΓΟ1, ΓΘ1, ΓΑ1**

**ΚΕΙΜΕΝΟ 1**

**Ευρώπη: μια ιδέα υπό κατασκευήν**

1. Οποιαδήποτε απάντηση στο ερώτημα τι είναι Ευρωπαίος δεν μπορεί ποτέ να καλύψει την πολυμορφία των ανθρώπων που είτε θεωρούν τον εαυτό τους Ευρωπαίο είτε θεωρούνται από τους άλλους Ευρωπαίοι. Κατ' αυτό το σκεπτικό ο κάθε ορισμός του Ευρωπαίου ή μάλλον των Ευρωπαίων μπορεί να έχει κάποια αλήθεια όσον αφορά τον κύκλο της διανόησης και της δημιουργίας πολιτισμού γενικότερα. Από αυτήν τη σκοπιά νομίζω ότι ο ορισμός του Ευρωπαίου από τον Paul Valery 1\* (θεωρεί στοιχεία του τον αρχαιοελληνικό ορθολογισμό, τη ρωμαϊκή νομοθετική οργάνωση της κοινωνίας και την πνευματικότητα τη χριστιανική) είναι κατά τη γνώμη μου ο πρώτος ορισμός που προσπαθεί να καθορίσει την πνευματική καταβολή 2\* των Ευρωπαίων.

2. Νομίζω όμως ότι η πορεία της ευρωπαϊκής σκέψης μάς επιτρέπει να παρουσιάσουμε μια πιο δυναμική εξέλιξη της εικόνας του Ευρωπαίου. Θεωρώ λοιπόν ότι οι Ευρωπαίοι, και μιλάμε εδώ για τους ανθρώπους της σκέψης και της διανόησης, χαρακτηρίζονται από το ότι θέτουν υπό αμφισβήτηση κάθε κατακτημένο ή κατεστημένο, με την πρόθεση όχι μόνο να αναιρέσουν το παλιό χωρίς να απαρνηθούν τις καταβολές τους, αλλά και για να προχωρήσουν προς το άγνωστο. Αυτό μπορεί να θεωρηθεί μια συνεχής μετακίνηση των γνωστικών συνόρων με απώτερο σκοπό να δημιουργηθεί ένας ευρύτερος χώρος δράσης και αντίδρασης, θέσεων και αντιθέσεων.

3. Αυτή η αέναη μετακίνηση οδήγησε τους Ευρωπαίους στην εξερεύνηση νέων δρόμων, στην κατάκτηση αποικιών από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας, και αυτό νομίζω ότι μπορούμε να πούμε ότι είναι η συνεχής ουτοπία 3\* (ου τόπος) που κινητοποιεί τον κάθε σκεπτόμενο Ευρωπαίο. Αυτή η ουτοπία, η οποία είναι κατά τη γνώμη μου το βασικό στοιχείο των Ευρωπαίων σήμερα, εκδηλώνεται με την προσπάθειά τους να επιβάλουν αυτό που εκφράζουν τα τέσσερα δέλτα: η Δημοκρατία, τα Δικαιώματα του ανθρώπου, ο Διάλογος και η Διανομή των αγαθών. Και αυτό ίσως να είναι και η πιο συγκλονιστική ιστορική ουτοπία. [...]

4. Η έννοια της Ευρώπης δεν είναι μια γεωγραφική έννοια αλλά μια έννοια πολιτισμική, στην οποία πρέπει να ενταχθούν ο Νέος Κόσμος και ο πολιτισμός της Αμερικής με πολλές διαφοροποιήσεις φυσικά. Σήμερα όλα δείχνουν πως για χάρη ενός κοινού πεπρωμένου χρειάζεται να επανεξετάσουμε ορισμένα από τα ιστορικά γεγονότα ή και φαινόμενα του ευρωπαϊκού παρελθόντος.

5. Υπάρχει τελικά Ευρώπη ή δεν υπάρχει; Αν δεχθεί κάποιος την πολυμορφία της Ευρώπης – Ευρώπη σλαβική, Ευρώπη ορθόδοξη, προτεσταντική, καθολική, Βόρεια και Νότια Ευρώ-

πη, Ευρώπη της ελιάς και Ευρώπη του αμπελώνα για παράδειγμα – καταλήγει μοιραία να δεχθεί ότι η έννοια της Ευρώπης είναι μια ιδέα υπό κατασκευήν. Είναι μια Ευρώπη της οποίας τα διάφορα μέρη μοιράζονται το πνεύμα ενός κοινού ονόματος και το πεπρωμένο ενός οράματος που αρχίζει να διαφαίνεται στον παγκόσμιο ορίζοντα.

[Κείμενο της Ελένης Γλύκατζη – Αρβελέρ από τον ημερήσιο Τύπο]. Διασκευασμένο για τις ανάγκες της γραπτής εξέτασης.

1\*Paul Valery: Γάλλος ποιητής

2\*καταβολή: κληρονομιά

3\*ουτοπία: απραγματοποίητη ιδεολογία

## ΚΕΙΜΕΝΟ 2

### Η Ευρώπη ως ερώτημα

1. Τα άρθρα και τα βιβλία που μιλούν για την Ευρώπη και το μέλλον της είναι αμέτρητα. Βαρετά και ανούσια, στην πλειονότητά τους, ιδίως όσα την προσεγγίζουν μέσα από το πρίσμα της γραφειοκρατίας των Βρυξελλών και των τραπεζών. Πού και πού ωστόσο ξεμυτίζουν και σημαντικά κείμενα όπως αυτό που κυκλοφόρησε στη γλώσσα μας τη χρονιά που πέρασε: Τζώρτζ Στάινερ 1\*, «Η ιδέα της Ευρώπης».

2. Ο Στάινερ, ο μέγας αναγνώστης και κήρυκας της ανθρωπιστικής παιδείας, προκειμένου να εξηγήσει την ιδέα της Ευρώπης, διάλεξε να μη μιλήσει τόσο για βιβλία και για γράμματα αλλά περισσότερο για τον τρόπο με τον οποίον εκφράζεται αυτή η ιδέα, υλικά και φυσικά, στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Για τον Στάινερ, η Ευρώπη είναι πρώτα απ' όλα τα καφενεία της (τόπος διακριτός από τα εστιατόρια και τα μπαρ), εκεί όπου πηγαίνεις για να συναντήσεις φίλους, ομοϊδεάτες ή συνωμότες, αλλά και για να διαβάσεις (ή να γράψεις) μοναχός σου. Δεύτερον, η Ευρώπη ανέκαθεν περπατιέται, δεν υπάρχουν εδώ Σαχάρες και τούντρες 2\*. Τρίτον, τα οδωνύμια 3\* των ευρωπαϊκών πόλεων, αυτά που αντικρίζουμε κάθε 8 μέρα, φέρουν ονόματα δημιουργών, επιστημόνων και πολιτικών (αντίθετα προς τις αμερικανικές λεωφόρους που αριθμούνται), και μαζί με άλλα οδόσημα 4\* ορίζουν τις πόλεις μας ως τόπους μνήμης. Τέταρτον, η Ευρώπη είναι τελικά «ιστορία δύο πόλεων», της Αθήνας και της Ιερουσαλήμ, τα αντίπαλα ιδεώδη των οποίων προσπαθεί να συμφιλιώσει. Πέμπτον, η Ευρώπη είναι ο μόνος πολιτισμός που πιστεύει ότι μπορεί κάποτε να τελειώσει. Αν πάντως η Ευρώπη έχει μέλλον – και ο Στάινερ πιστεύει ότι παρά ταύτα έχει! –, αυτό βρίσκεται αυτονόητα στην ενοποίησή της, αλλά ακόμη περισσότερο στον σεβασμό των πολιτιστικών, γλωσσικών, κοινωνικών, διατροφικών και άλλων ιδιαιτεροτήτων. Τούτο σε απλά ελληνικά σημαίνει αντίσταση στη σαρωτική κυριαρχία της αγγλοαμερικανικής γλώσσας και κουλτούρας. Το δύσκολο εγχείρημα της Ευρώπης συμπυκνώνεται, κατά τον Στάινερ, στην εξισορρόπηση δύο αντιφατικών αξιώσεων, της πολιτικοοικονομικής ενοποίησης αφενός και της δημιουργικής ιδιαιτερότητας αφετέρου.

3. Αντίστοιχα, ο συγγραφέας Μίλαν Κούντερα υποστηρίζει με έμφαση ότι για ένα μικρό έθνος η υπεράσπιση της γλώσσας και της κουλτούρας του είναι αβεχώριστη από την πολιτική αυτονομία και ανεξαρτησία του, όμως το κρίσιμο ερώτημα είναι άλλο: για ποιον λόγο να υπάρχει ένα μικρό έθνος και να μην ενσωματώνεται και να αφομοιώνεται σε ευρύτερες εθνικές και γλωσσικές οντότητες; Μόνο ένας λόγος, απαντάει ο Κούντερα, μπορεί να δικαιώσει την ύπαρξη ενός μικρού έθνους: η πρωτότυπη και ξεχωριστή συμβολή του στον

πολιτισμό της Ευρώπης (και του κόσμου όλου), μια συμβολή που, αν λείψει αυτό το μικρό έθνος και η γλώσσα του, θα χαθεί για πάντα. [...].

4. Τελικά, η Ευρώπη θα εξακολουθεί να είναι Ευρώπη όσο θα αντιμετωπίζεται ως ερώτημα. Οι απαντήσεις, όπως πάντα, θα διαφέρουν. Καθένας έχει τη δική του Ευρώπη. Δεν είναι κακό αυτό, αρκεί να μην παίρνει τροπή αποκλειστική και διχαστική.

[Κείμενο του Σταύρου Ζουμπουλάκη από τον ημερήσιο Τύπο]. Ελαφρώς διασκευασμένο για τις ανάγκες της γραπτής εξέτασης.

1\* Τζώρτζ Στάινερ: φιλόσοφος του πολιτισμού,

2\* τούντρες: περιοχές στην αρκτική ζώνη της γης με χαμηλή και φτωχή βλάστηση,

3\* οδωνύμια: ονόματα δρόμων,

4\* οδόσημα: επιγραφές δρόμων

### ΚΕΙΜΕΝΟ 3

#### Νίκος Καζαντζάκης, Ο ανήφορος (απόσπασμα)

Σε μια φιλική συζήτηση ο Κοσμάς, μέλος της παρέας, περιγράφει ένα όνειρό του.

– Είδα ένα γορίλλα να κρατά αναμμένο δαυλό και να τρέχει χαρούμενος να βάνει φωτιά σε μια μεγάλη πολιτεία. Τινάχτηκα από τον ύπνο κι όλα πια είχαν ξεκαθαρίσει μέσα μου· κατάλαβα ποιος είναι ο μεγάλος κίντυνος 1\* που απειλεί τον μεταπολεμικό μας κόσμο.

– Μιλάτε σαν προφήτης, είπε κάποιος, προφήτης από μακρινή ανατολίτικη επαρχία. Στοχάζεστε κι αποφασίζετε με τα όνειρα... Ποιος κίντυνος;

– Τούτος. Ο νους του ανθρώπου ξετυλίχθηκε πολύ γοργότερα, πολύ εντονότερα από την ψυχή του. Ο νους του κατέχτησε κοσμογονικές δυνάμεις 2\* και τις έθεσε στη διάθεση του σημερινού ανθρώπου, που δεν έφτασε ακόμη σε τόση ηθική ωριμότητα ώστε τις δυνάμεις αυτές να τις χρησιμοποιήσει για το καλό του κόσμου. Υπάρχει σήμερα έλλειψη ισορροπίας, δυσαρμονία ανάμεσα στη διανοητική και την ηθική εξέλιξη του ανθρώπου. Ο γορίλλας πήρε στα χέρια του τη φωτιά· να ο κίντυνος!

– Σωστά! φώναξε η Ιρλαντέζα, σωστά!

Ο φιλόσοφος πετάχτηκε να μιλήσει· μα ο Λιούης έβαλε το δάχτυλο στο στόμα· ο φιλόσοφος ανατινάχτηκε δυο τρεις φορές στην πολυθρόνα του, μα σώπασε. Ο Κοσμάς, σα να μιλούσε πια μόνος του, εξακολούθησε, συγκεντρωμένος:

– Αυτός είναι ο κίντυνος. Τώρα που τον είδαμε, πώς μπορούμε να τον πολεμήσουμε; Άρχισε κιόλας και βάνει φωτιά στον κόσμο ο γορίλλας, πώς μπορούμε να τον σταματήσουμε; Θαρρώ, μονάχα ένας τρόπος υπάρχει: να επιστρατέψουμε όλες τις φωτεινές δυνάμεις που υπάρχουν μέσα στον κάθε άνθρωπο και στον κάθε λαό. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνούμε πως ο κόσμος πια αποτελεί έναν τόσο ενιαίο οργανισμό, που δεν μπορεί ένας λαός να σωθεί αν δεν σωθούν όλοι.

[Μυθιστόρημα του Ν. Καζαντζάκη, Ο ανήφορος, Διόπτρα 2022]. Έχει διατηρηθεί η γλωσσική ιδιοτυπία του κειμένου.

1\* κίντυνος: κίνδυνος

2\* δυνάμεις: δυνάμεις

### ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

#### Θέμα Α

**A1.** Να αποδώσετε συνοπτικά τις απόψεις του Στάινερ για την ιδέα της Ευρώπης και το μέλλον της, όπως τις παρουσιάζει ο συγγραφέας του Κειμένου 2 (70-80 λέξεις).

**Μονάδες 20**



### Θέμα Β

**B1.** Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση, με βάση το περιεχόμενο των αντίστοιχων Κειμένων 1 και 2 (χωρίς αναφορά σε χωρία των κειμένων):

**1. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 υποστηρίζεται ότι οι Ευρωπαίοι**

- α. δεν αμφιβάλλουν για το κατακτημένο.
- β. απαρνούνται τις καταβολές τους.
- γ. αμφισβητούν το κατεστημένο.

**2. Στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 1 υποστηρίζεται ότι η ουτοπία των Ευρωπαίων προσδιορίζεται**

- α. ως μια ασταμάτητη εξερεύνηση νέων δρόμων.
- β. ως μια αέναη στασιμότητα της σκέψης.
- γ. ως κάτι εφήμερο και προσωρινό.

**3. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 2 ο Στάινερ**

- α. απορρίπτει την ιδέα της Ευρώπης.
- β. αναδεικνύει τη γενική εικόνα της ιδέας της Ευρώπης.
- γ. εξηγεί την πραγμάτωση της ιδέας της Ευρώπης στην καθημερινή ζωή.

**4. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 2 υποστηρίζεται ότι**

- α. η Ευρώπη δεν ευνοεί την ανθρώπινη επαφή.
- β. οι ευρωπαϊκές πόλεις προσδιορίζονται ως χώροι μνήμης.
- γ. ο ευρωπαϊκός πολιτισμός είναι αιώνιος.

**5. Στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 2 υποστηρίζεται ότι**

- α. το μέλλον της Ευρώπης είναι δυσοίωνα.
- β. το μέλλον της Ευρώπης έγκειται στην ενότητα και την αποδοχή της διαφορετικότητας.
- γ. το μέλλον της Ευρώπης συνδέεται κυρίως με την οικονομική της ενοποίηση.

**Μονάδες 15**

**B2.** Να επισημάνετε δύο διαφορετικές λειτουργίες που επιτελεί ο τίτλος του Κειμένου 1.

**Μονάδες 10**

**B3.** Να εντοπίσετε ένα κοινό στοιχείο στις απόψεις που διατυπώνονται στα χωρία «Υπάρχει τελικά Ευρώπη... στον παγκόσμιο ορίζοντα.» (Κείμενο 1) και «Τελικά, η Ευρώπη... αποκλειστική και διχαστική» (Κείμενο 2 ). (60 -70 λέξεις)

**Μονάδες 10**

### Θέμα Γ

**Γ1.** Για ποιον κίνδυνο, κατά τη γνώμη σας, γίνεται λόγος στο απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Ν. Καζαντζάκη και ποια διέξοδος προτείνεται;  
Απαντήστε τεκμηριωμένα αξιοποιώντας τρεις διαφορετικούς κειμενικούς δείκτες.

Με δεδομένο ότι το μυθιστόρημα γράφτηκε το 1946 στον απόηχο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, πιστεύετε ότι το θέμα του παραμένει επίκαιρο; (150-200 λέξεις)

**Μονάδες 15**

**Θέμα Δ**

**Δ1.** «Αν πάντως η Ευρώπη έχει μέλλον – και ο Στάινερ πιστεύει ότι παρά ταύτα έχει! –, αυτό βρίσκεται αυτονόητα στην ενοποίησή της, αλλά ακόμη περισσότερο στον σεβασμό των πολιτιστικών, γλωσσικών, κοινωνικών, διατροφικών και άλλων ιδιαιτεροτήτων».

**α)** Με αφορμή το παραπάνω απόσπασμα του Κειμένου 2, θεωρείτε την ποικιλομορφία πλεονέκτημα ή μειονέκτημα για τον ευρωπαϊκό πολιτισμό;

**β)** Ποιες προσδοκίες έχετε ως νέοι/ες για το μέλλον σας ζώντας στην Ευρώπη;

Το κείμενό σας (350-400 λέξεις) να έχει τη μορφή ομιλίας που εκφωνείτε, εκπροσωπώντας το σχολείο σας σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών/τριών. Μπορείτε να αξιοποιήσετε δημιουργικά υλικό από τα Κείμενα 1 και 2.

**Μονάδες 30**

**ΘΕΜΑ Α**

**A1. Απόψεις του Στάινερ για την ιδέα της Ευρώπης και το μέλλον της**

- Η Ευρώπη δεν ορίζεται γραφειοκρατικά ή οικονομικά
- Εκφράζεται:
  - στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων
  - σε πολιτισμικά βιώματα (καφενεία, πόλεις, μνήμη)
- Αποτελεί χώρο:
  - ιστορικής συνείδησης
  - πνευματικής αναζήτησης
- Το μέλλον της:
  - συνδέεται με την ενοποίησή της
  - αλλά κυρίως με τον σεβασμό της πολιτισμικής και γλωσσικής ποικιλομορφίας
- Απαιτείται:
  - ισορροπία μεταξύ ενότητας και ιδιαιτερότητας

**ΘΕΜΑ Β**

**B1. Πολλαπλής επιλογής**

1. γ (αμφισβητούν το κατεστημένο)
2. α (αδιάκοπη εξερεύνηση νέων δρόμων)
3. γ (πραγμάτωση της ιδέας στην καθημερινή ζωή)
4. β (οι πόλεις ως χώροι μνήμης)
5. β (ενότητα + αποδοχή της διαφορετικότητας)

**B2. Λειτουργίες του τίτλου του Κειμένου 1 «Ευρώπη: μια ιδέα υπό κατασκευή»**

- παρουσιάζει την Ευρώπη ως μη ολοκληρωμένο, εξελισσόμενο εγχείρημα
- προϋποθέτει τον αναγνώστη ότι η Ευρώπη: δεν είναι στατική αλλά αποτέλεσμα ιστορικών και πολιτισμικών διεργασιών

**B3. Κοινό στοιχείο απόψεων Κειμένου 1 και Κειμένου 2**

- Και στα δύο κείμενα:
  - η Ευρώπη παρουσιάζεται ως **ανοιχτή και μη μονοδιάστατη έννοια**
- Τονίζεται:
  - η πολυμορφία
  - η διαφορετικότητα των ταυτοτήτων
- Η Ευρώπη:
  - δεν έχει μία και μοναδική μορφή
  - ορίζεται μέσα από τον διάλογο και την αποδοχή
- Κοινή θέση:
  - αποφυγή αποκλεισμών και διχασμών

► **Κίνδυνος που αναδεικνύεται στο απόσπασμα**

- Ανισορροπία ανάμεσα:
  - στη **ραγδαία διανοητική/τεχνολογική εξέλιξη** του ανθρώπου
  - και την **ανεπαρκή ηθική του ωρίμανση**
- Ο άνθρωπος:
  - κατέχει «**κοσμογονικές δυνάμεις**»
  - χωρίς να έχει την αντίστοιχη υπευθυνότητα για τη σωστή χρήση τους
- Συμβολισμός:
  - **γορίλλας** → πρωτόγονα ένστικτα
  - **φωτιά** → επιστήμη, τεχνολογία, καταστροφική δύναμη
- Κίνδυνος:
  - αυτοκαταστροφή της ανθρωπότητας
  - γενικευμένη απειλή για όλο τον κόσμο

► **Προτεινόμενη διέξοδος**

- **Επιστράτευση των «φωτεινών δυνάμεων»:**
  - ηθική
  - πνευματικότητα
  - αλληλεγγύη
- Συλλογική αντιμετώπιση:
  - ο κόσμος ως «**ενιαίος οργανισμός**»
  - κανένας λαός δεν σώζεται μόνος του
- Έμφαση:
  - στην παγκόσμια συνεργασία
  - στην κοινή ευθύνη των λαών

► **Κειμενικοί δείκτες (3)**

- **Μεταφορά / σύμβολο:** «ο γορίλλας πήρε στα χέρια του τη φωτιά»
- **Αντίθεση:** νους ↔ ψυχή / διανόηση ↔ ηθική
- **Ρητορικά ερωτήματα:**
  - «πώς μπορούμε να τον πολεμήσουμε;»
  - «πώς μπορούμε να τον σταματήσουμε;»

► **Επικαιρότητα του θέματος**

- Παρά το ιστορικό πλαίσιο του 1946:
  - το θέμα παραμένει εξαιρετικά επίκαιρο
- Σύγχρονες απειλές:
  - πυρηνικά όπλα
  - τεχνητή νοημοσύνη
  - περιβαλλοντική κρίση
- Διαρκής ανάγκη:
  - για ηθική καθοδήγηση της επιστημονικής προόδου

## ΘΕΜΑ Δ – ΕΚΘΕΣΗ (ΟΜΙΛΙΑ)

### ➤ Προσφώνηση και Εισαγωγή

- Ευρώπη:
  - όχι μόνο γεωγραφικός χώρος
  - αλλά κοινός πολιτισμικός και αξιακός τόπος
- Κεντρικό ερώτημα:
  - ποικιλομορφία → πλεονέκτημα ή μειονέκτημα;

#### α) Ποικιλομορφία ως πλεονέκτημα

- Συνύπαρξη:
  - γλωσσών
  - θρησκειών
  - παραδόσεων
- Ενίσχυση:
  - διαλόγου
  - δημιουργικότητας
  - πολιτισμικού πλούτου
- Σύμφωνα με τα Κείμενα:
  - Ευρώπη = «ιδέα υπό κατασκευήν» (Κείμενο 1)
  - σεβασμός ιδιαιτεροτήτων (Στάινερ – Κείμενο 2)
- Αντίσταση:
  - στην πολιτισμική ομοιομορφία
  - στην κυριαρχία μιας μόνο κουλτούρας
- Προϋπόθεση:
  - η ποικιλομορφία να μη γίνεται
    - αποκλειστική
    - διχαστική

#### β) Προσδοκίες των νέων για το μέλλον στην Ευρώπη

- Ευκαιρίες:
  - σπουδών
  - εργασίας
  - κινητικότητας
- Κοινωνία:
  - δικαιοσύνης
  - ισότητας
  - σεβασμού των δικαιωμάτων
- Ευρώπη:
  - δημοκρατική
  - ειρηνική
  - ανοιχτή στον διάλογο
- Προσδοκία:



- ισορροπία ανάμεσα:
  - ενοποίηση
  - εθνική και πολιτισμική ταυτότητα
- Ρόλος των νέων:
  - ενεργοί πολίτες
  - συνδιαμορφωτές του ευρωπαϊκού μέλλοντος

#### ➤ Επίλογος

- Η Ευρώπη:
  - δεν είναι έτοιμο οικοδόμημα
  - αλλά κοινό όραμα
- Το μέλλον της:
  - εξαρτάται από:
    - συνεργασία
    - σεβασμό
    - αλληλεγγύη
- Ευθύνη:
  - των νέων να τη διατηρήσουν
    - ενωμένη
    - αλλά πολυφωνική